

Väljaandja:	Keskkonnaminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.01.2021
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	13.07.2023
Avaldamismärge:	RT I, 18.12.2020, 15

Lõhnaaine esinemise hindamise kord, hindamisele esitatavad nõuded ja lõhnaaine esinemise häiringutasemed

Vastu võetud 27.12.2016 nr 81

[RT I, 29.12.2016, 51](#)

jõustumine 01.01.2017

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
13.12.2020	RT I, 18.12.2020, 2	01.01.2021

Määrus kehtestatakse [atmosfääriõhu kaitse seaduse](#) § 68 lõike 1 alusel.

§ 1. Määruse reguleerimisala

Käesoleva määrusega sätestatakse:

- 1) lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatavate mõõtmiste ja arvutuslike meetodite loetelu;
- 2) lõhnaaine esinemise hindamise kord;
- 3) lõhnaaine esinemise hindamisele esitatavad nõuded;
- 4) hindamismeetoditele vastavad lõhnaaine esinemise häiringutasemed ja nende kohaldamise kord.

§ 2. Lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatavad meetodid

(1) Õhukvaliteedi vastavust lõhnaaine esinemise häiringutasemetele hinnatakse referentsmeetodiga.

(2) Referentsmeetodite nõuete täitmisel on soovitatav kasutada järgmisi meetodeid eraldi või omavahel kombineerituna:

- 1) standard EVS-EN 13725 „Õhukvaliteet. Lõhnaainete kontsentratsiooni määramine dünaamilise olfaktomeetria abil” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 2) standardi EVS 888 „Lõhnaainete määramine välisõhus välimõõtmiste teel” rastermeetod või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 3) standard EVS 886-1 „Lõhnaainete hajumine atmosfääris. Osa 1: Põhialused” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1 ja 2 nimetatud meetodid peavad olema akrediteeritud mõõteseaduse kohaselt.

(4) Lõhnaaine esinemise kohta indikatiivse hinnangu saamiseks võib lisaks referentsmeetoditele kasutada ka järgmisi meetodeid:

- 1) standardi EVS 888 „Lõhnaainete määramine välisõhus välimõõtmiste teel” hajumissuuna meetod või mõni muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 2) standard EVS 887-1 „Lõhnade mõju ja selle hindamine. Osa 1: Lõhnahäiringu psühhomeetriline hindamine. Küsimustikud” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 3) standard EVS 887-2 „Lõhnade mõju ja selle hindamine. Osa 2: Häirivate omaduste väljaselgitamine küsitluste teel” või muu samaväärne rahvusvaheline või Euroopa standardiorganisatsiooni standard;
- 4) elektroonilised sensorid lõhnaainete hindamiseks.

(5) Käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 1 nimetatud standardi kasutamise korral on lõhnaaine esinemise kohta indikatiivse hinnangu saamiseks vajalik minimaalne mõõtmispäevade arv vähemalt 15% vaadeldava perioodi ööpäevade koguarvust.

§ 3. Lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslik hindamine

(1) Lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslikku hindamist kasutatakse lõhnaaine modelleerimise puhul järgmiselt:

1) loomakasvatusektori korral arvutatakse lõhnaaine hetkeline heitkogus järgmise valemiga:

$$Q = q_i \times L\ddot{U}, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

q_i – vastava valdkonna eriheide, mis on esitatud käesoleva määruse lisas;

L \ddot{U} – vastava käitise loomühikud;

2) pindallikate korral arvutatakse lõhnaaine hetkeline heitkogus järgmise valemiga:

$$Q = q_i \times S, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

q_i – vastava valdkonna eriheide, mis on esitatud käesoleva määruse lisas;

S – pindallika pindala (m²);

3) käitise spetsiifiline lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s) arvutatakse järgmise valemiga:

$$Q = c \times V_{R,20}, \text{ kus}$$

Q on lõhnaaine hetkeline heitkogus (OU/s);

c – lõhnaaine kontsentratsioon väljuvates gaasides (OU/m³) käesoleva määruse lisa või akrediteeritud labori määratu kohaselt;

V_{R,20} – ventilatsiooni või emissioonigaaside mahtkulu (m³/s);

4) standardi EVS-EN 13725 (2005) kohaselt arvutatakse mahtkiirus standardtingimustel (20 °C ja 101,3 kPa) niiske gaasi jaoks standardi ISO 10780 järgi järgmise valemiga:

$$V_{R,20} = V_s \times (273 + 20) / (273 + t) \times p_s / 101,3, \text{ kus}$$

V_{R,20} on mahtkiirus standardtingimustel;

V_s – mahtkiirus m³/s;

24.04.2017 10:53

p_s – absoluutne rõhk korstnas;

t – gaaside temperatuur °C.

(2) Käesoleva määruse lisas esitatud lõhnaühikud on indikatiivsed ning käitistel on õigus oma eriheiteid täpsustada, kasutades selleks käesoleva määrusega kooskõlas olevat standardiseeritud metoodikat.

§ 4. Lõhnaaine esinemise hindamise kord

(1) Keskkonnaamet võib lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamise kahtluse korral kokku kutsuda eksperdirühma.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(2) Eksperdirühma ei kutsuta kokku järgmistel juhtudel:

1) heiteallikas ei saa tegevuse iseloomu tõttu lõhnaainet levitada;

2) tuvastatakse õhukvaliteedi piirväärtuse ületamine või muu keskkonnakaitsete nõuete rikkumine, mis eeldatavalt põhjustas õhukvaliteedi piirväärtuse ületamise kahtluse;

3) lõhnaaine väljutamine on seotud muu keskkonnakaitsete nõuete rikkumisega;

4) lõhnaaine häiringutaseme ületamise kahtlus on põhjustatud sõnniku laotamisest tekkinud lõhnaaine esinemisest;

5) piirkonnas, kus kahtlustatakse lõhnaaine esinemise häiringutaseme ületamist, ei ole püsivat asustust;

6) heiteallika valdaja on koostanud lõhnaaine esinemise vähendamise kava, mis on heaks kiidetud ning Keskkonnaamet on veendunud, et kavas ette nähtud meetmed on piisavad.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(3) Keskkonnaamet võib enne eksperdirühma kokkukutsumise otsuse tegemist esitada heiteallika valdajale ettepaneku koostada vabatahtlikult lõhnaaine esinemise vähendamise kava.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

(4) Eksperdirühma kokkukutsumise otsuses märgitakse:

1) lõhnaaine esinemise hindamise meetodi nimetus;

2) lõhnaaine esinemise hindamisel kasutatava standardi nimetus;

3) lõhnaaine esinemist hindava eksperdirühma liik;

4) lõhnaaine esinemise hindamise orienteeriv tähtaeg.

(5) Eksperdirühma kokkukutsumise otsus saadetakse kaebuse esitajale ja heiteallika valdajale.

[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 5. Lõhnaaine esinemise hindamisele esitatavad nõuded

(1) Lõhnaaine esinemise hindamisel tagatakse kasutatavat hindamismeetodit kirjeldava standardi kõigi nõuete täitmine.

(2) Standardi EVS 888 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab läbima n-butanolli tundlikkuse testimise standardi EVS-EN 13725 kohaselt.

(3) Standardite EVS 888 või EVS-EN 13725 alusel lõhnaaine esinemise hindamisega tegeleva eksperdirühma liige ei tohi olla teenistus- või töösuhetes hinnatava heiteallika valdajaga ning peab olema oma hinnangutes erapooletu.

(4) Lõhnaaine esinemise hindamiseks standardi EVS-EN 13725 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab vastama nimetatud standardis eksperdirühma liikmele esitatud nõuetele.

(5) Lõhnaaine esinemise hindamiseks standardi EVS 887-1 või EVS 887-2 meetodeid kasutava eksperdirühma liige peab juhinduma ICC/ESOMARi „Turundus- ja ühiskonnauuringute läbiviimise rahvusvaheliste reeglite” (ICC/ESOMAR *International Code of Marketing and Social Research Practice*) nõuetest.

§ 6. Lõhnaaine esinemise hindamise referentsmeetoditele vastavad lõhnaaine esinemise häiringutasemed ja nende kohaldamise kord

(1) Lõhnaaine esinemise häiringutase on aasta lõhnatundide osakaal kogu aasta tundidest, millest alates loetakse lõhnaaine esinemine oluliseks keskkonnahäiringuks.

(2) Standardit EVS 886-1 või standardi EVS 888 rastermeetodit kasutades on lõhnaaine esinemise häiringutase vastuvõtja juures 15% aasta lõhnatundidest.

(3) Standardit EVS 886-1 kasutades loetakse üheks lõhnatunniks tunnikeskmise lõhnaaine kontsentratsiooni 0,25 OU/m³ ületamist.

(4) Standardi EVS 888 rastermeetodit kasutades loetakse üheks lõhnatunniks ühe hindamisruudu ühes mõõtepunktis ühekordse hindamise käigus saadud positiivsete mõõtmistulemuste 51% osakaal.

§ 7. Lõhnaaine esinemise hindamistulemuste hinnang

(1) Lõhnaaine esinemise hindamistulemuste hinnang sisaldab vähemalt järgmist:

- 1) viide eksperdirühma kokkukutsumise aluseks olnud asjaoludele;
- 2) heiteallikate iseloomustus, sh heiteallikate paiknemise kirjeldus ja mõõtepunktide asukohad;
- 3) piirkonna meteoroloogiliste tingimuste lühikirjeldus, sh valdavad tuulesuunad;
- 4) lõhnaaine esinemise hindamiseks kasutatud meetod ning kinnitus, et eksperdirühma tegevus vastab käesolevas määruses sätestatud nõuetele ning tõendid selle kohta on vajaduse korral taasesitatavad;
- 5) lõhnaaine esinemise hindamistulemused, sh vastavus lõhnaaine esinemise häiringutasemele juhul, kui kasutati referentsmeetodit;
- 6) eksperdirühma lõhnaaine esinemise hindamise tulemus.

(2) Keskkonnaamet saadab lõhnaaine esinemise hindamistulemuste hinnangu Keskkonnaministeriumile, kaebuse esitajale ja heiteallika valdajale.
[RT I, 18.12.2020, 2- jõust. 01.01.2021]

§ 8. Määruse jõustumine

Käesolev määrus jõustub 2017. aasta 1. jaanuaril.

Lisa Lõhnaühikud lõhnaaine hetkelise heitkoguse arvutuslikuks hindamiseks